

Curs 2008-09 Codi :23480 Assignatura : Mètodes, dissenys i tècniques de investigació en Psicologia

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Psicopedagogia: complement de formació, 1er semestre, 6 crèdits.

Departament: Psicobiologia i Metodologia de les Ciències de la Salut

Professors: Albert Fornieles Deu

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Mètodes, dissenys i tècniques de investigació en Psicologia entronca directament amb els continguts de Filosofia i epistemologia de la ciència, on s'estudia què és el coneixement científic i com s'assoleix.

La matèria us vol donar el coneixement i les eines sobre com elaborar un pla d'actuació estructurat? adreçat a obtenir dades rellevants- un cop s'ha establert el problema a investigar. Així, doncs, es tracta de conèixer al mètode científic, entès com un conjunt de procediments generals, i la seva concreció en els diferents dissenys d'investigació.

L'assignatura se centra en les diferents metodologies i les estratègies o dissenys d'investigació que hi estan associats. És a dir: metodologia d'enquestes, metodologia observacional, metodologia experimental, metodologia quasiexperimental i metodologia selectiva. També s'estudien els fonaments dels instruments de mesura psicològics ("tests")

L'assignatura, vol fer entendre (a) la importància que té la bona planificació del disseny d'investigació i (b) les conseqüències que se'n poden derivar ?arran d'un disseny inicial inadequat- a l'hora d'obtenir i analitzar les dades, interpretar-les i extreure'n conclusions.

A més, els coneixements adquirits a llarg del semestre, seran útils a l'estudiant a l'hora de planificar i sistematitzar la informació dels problemes que se li plantegin, tant si es dedica a la pràctica professional (pe. l'estudi del seguiment de casos clínics i l'efecte de la intervenció), com si enfoca els seus interessos cap a l'àmbit de la investigació.

Els objectius seran:

- Entendre els supòsits que recolzen la lògica de la investigació científica.
- Proporcionar a l'alumne vocabulari metodològic bàsic de la investigació científica
- Situar-se en el marc del model general d'investigació científica i conèixer els grans nivells que constitueixen el mètode científic, així com les etapes que el conformen.
- Distingir entre el que és el mètode i el que és el disseny d'investigació.
- Proporcionar les eines adequades per tal que l'alumne aprengui a planificar i estructurar treballs d'investigació, escollint el mètode, disseny i tècnica més adient.
- Tenir criteris per l'elecció i la interpretació dels tests psicològics.
- Tenir criteris per fer una anàlisi crítica davant d'un treball de recerca publicat.
- Saber elaborar un informe científic..

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Mètodes, dissenys i tècniques de investigació en Psicologia s'agrupa en 4 mòduls didàctics i un annex. A continuació es presenten els continguts bàsics de l'assignatura organitzats en funció dels objectius específics per cada mòdul.

Mòdul didàctic 1: Introducció i metodologia d'enquestes

Bloc 1: introducció

- Situar la investigació en Psicologia dins el context general de l'activitat científica.
- Discernir les característiques del coneixement científic vers altres tipus de coneixement.
- Aprendre un esquema general d'investigació com a una seqüència de passes relacionades.
- Connectar amb el procés de raonament implicat en els contrastos estadístics.
- Conèixer alguns punts de controvèrsia en metodologia d'investigació en Psicologia.

Bloc 2: Metodologia d'enquestes

- Discriminar entre les enquestes accidentals que apareixen als mitjans de comunicació de les enquestes científiques.
- Identificar les claus mitjançant les quals un nombre reduït d'enquestats pot representar a una gran població.

Mòdul didàctic 2: Metodologies descriptives II: l'observació

- Identificar les característiques de l'observació científica
- Conèixer i distingir diferents formes de plantejar estudis mitjançant l'observació.
- Aprendre una seqüència de passes per elaborar un codi.

- Conèixer i distingir els diferents tipus de mesura derivats de l'observació.
- Conèixer els conceptes de fiabilitat o validesa.

Mòdul didàctic 3: Metodologia experimental

- Diferenciar un autèntic experiment d'un altre tipus de disseny
- Aprendre a assignar correctament els subjectes a les diferents condicions experimentals.
- Conèixer les exigències per a què el mateix grup de participants pugui passar per totes les condicions experimentals.
- Conèixer com s'interpreta adequadament l'efecte d'una variable quan actua al mateix temps que una segona variable.
- Realitzar les gràfiques factorials.

Mòdul didàctic 4: Metodologies quasiexperimentals i selectives

- Presentar les característiques de la investigació quan no es poden establir mecanismes bàsics de control.
- Conèixer els avantatges i inconvenients de les diferents modalitats de dissenys quasiexperimentals.
- Presentar les característiques de la investigació quan no és possible manipular la variable independent.
- Conèixer els avantatges i inconvenients de les diferents modalitats de dissenys ex post facto.
- Conèixer els avantatges i inconvenients de les diferents modalitats de dissenys evolutius.

Annex: L'informe científic i l'ètica a la investigació

- Conèixer l'estructura de la comunicació científica.
- Conèixer i respectar els drets dels participants a les investigacions

Mòdul didàctic 5: Instruments de mesura (els tests)

- Conèixer els diferents tipus de tests.
- Aprendre a aplicar i a interpretar els seus resultats.
- Conèixer les exigències que ha de complir un test per tal de ser fiable i vàlid.

3. Avaluació

Es realitzarà un examen final amb una part de conceptes teòrics i una part sobre un exemple pràctic. Opcionalment, els alumnes que ho vulguin, podran realitzar un treball de investigació per pujar nota.

4. Fonts d'informació bàsica

León, O. i Montero, I. (2008). Métodos de investigación en psicología y educación (4ª ed.). Madrid: McGrawHill)

Bibliografia recomanada

Métodos cualitativos y cuantitativos en investigación evaluativa / por T. D. Cook y CH. S. Reichardt
Cook , Thomas D.

Métodos de investigación educativa : guía práctica / Rafael Bisquerra
Bisquerra Alzina , Rafael

Metodología observacional en la investigación psicológica / María Teresa Anguera Argilaga (ed.) ... [et al.]

Metodología de la observación en las ciencias humanas / María Teresa Anguera , prólogo de Miguel Siguan
Anguera Argilaga , María Teresa

Observación de la interacción: introducción al análisis secuencial / Roger Bakeman y John M. Gottman
Bakeman , Roger

Metodología de la investigación en ciencias del comportamiento / Jaime Arnau Gras, María Teresa Anguera Argilaga, Juana Gómez Benito
Arnau Gras , Jaume

La Ciencia y cómo se elabora / por Alan Chalmers / traducción de Eulalia Pérez Sedeño
Chalmers , Alan F.

¿Qué es esa cosa llamada ciencia? : una valoración de la naturaleza y el estatuto de la ciencia y sus métodos / por Alan F. Chalmers
Chalmers , Alan F.

Análisis de la interacción : análisis secuencial con SDIS y GSEQ / Roger Bakeman y Vicenç Quera
Bakeman , Roger

APA-style helper - Recurs electrònic : software for new writers in the behavioral sciences

Quasi experimentation : design & analysis issues for field settings / Thomas D. Cook Donald T. Campbell
Cook , Thomas D.